Woensdag 9 October 1946 DAGBLAD 63ste Jaargang No. 4931

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

Hoofdredacteur Dr. Joh Hartog., Tel. 1858; P. bus 80 Willemstad Red.-adres Conscientiessteeg 27

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Conscientiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Molotov komt met ideeen terug uit Moskou

De „Vrijgelatenen" weten Heg noch Steg.

MOLOTOV TERUG.

Molotov is teruggekeerd uit Moskou en sprak op de Parijse conferentie, dat het onbillijk was zoals het statuut voor Triëst de bevolking zonder stemrecht onder een buitenlandse mogendheid liet. Dit betekent dat Triëst geen internationaal vrij gebied is, maar een door een semi-vijand beheerst gebied, dat onder toezicht van de Engels-Noordamerikaanse troepen staat. Molotov wilde de macht in Triëst overdragen aan een door de bevolking te verkiezen bewind, ongeveer in de trant als Danzig voor de oorlog.

Ook laakte Molotov het streven om de jonge slavische bevolkingen te isoleren, zoals de oude democratieën trachten te doen. Volgens Molotov ging het erom een vrije staat op democratische grondslagen te vestigen, dan wel deze principes over boord te werpen. De Engels-Noordamerikaanse plannen met Triëst maken er een soort kolonie van en het Franse voorstel is er niet ver van af. Alles bij elkaar is wat men ten aanzien van Triëst wil in strijd met de beslissingen van de vierministerraad, omdat de gouverneur alle macht krijgt en de gouverneur zelf van bovenaf wordt aangesteld, terwijl de bevolking geen stemrecht heeft.

Tevens steunde Molotov het Pools-Oekraiense voorstel om de neofascistische tendenzen in Italië te smoren. Dat het voorstel met 9 tegen 8 stemmen en 3 onthoudingen was verworpen, kon volgens Molotov niet aanvaard worden (Parijs, (AP) 9.10).

HET STANDPUNT VAN BIDAULT.

Na Bevin werd door Georges Bidault het woord gevoerd voor de voltallige vergadering van de Vredesconferentie. De Franse President verklaarde, dat Europa niet langer het slagveld van de wereld wil zijn. Hij vergeleek Duitsland bij Italië en zeide, dat het fascisme een van nature vreedzaam volk had misleid. Uitvoerig sprak Bidault over het Duitse probleem. „Duitsland is altijd een agressief land geweest en handelde tegen de menselijke rechten.

Gedurende langer dan honderd jaren heeft Frankrijk moeten vechten tegen Duitsland, terwijl Italië van nature vreedzaam is en niet volgaarne deelnam aan de aanvalsondernemingen van zijn leiders".

Bidault zeide, dat het Duitse probleem gevaarlijk is en moet worden geregeld nadat alle verdragen die men maakt zijn getekend.

Ter verdediging van de zogenaamde „Franse lijn" die hij voorstelde aan de Ministers van Buitenlandse Zaken als een compromis toen Rusland Triëst aan Joegoslavië wilde toekennen en de Verenigde Staten en Groot Brittannië het liever aan Italië terug wilden geven, zeide Bidault, dat dit een maatregel was op een „belangrijk ogenblik". De Vierministerraad zat vast over het vraagstuk van Triëst na drie bijeenkomsten en er moet een oplossing gevonden worden.

Bidault zeide, dat de regeling van de Frans-Italiaanse grenskwestie hopelijk voor goed een einde heeft gemaakt aan alle kleine geschillen die moeilijkheden veroorzaakten tussen de beide landen in het verleden.

Frankrijk heeft geen financiële vergoedingen van Italië geëist en hoopt dat de wapenen van dat land slechts voor eigen verdediging zullen worden gebruikt. (Parijs, (AP) 8.10).

GOERING GEBROKEN.

Hermann Goering, de verpersoonlijking van bravour bij de berechting, is thans eindelijk gebroken. Hij ligt maar stilletjes op zijn brits in de lucht te staren. Majoor Frederik Teich, die de oppernazies dagelijks controleert, vertelde zulks aan een verslaggever. „Goering is op en gebroken". Ook zeide Teich dat de andere gevangenen geen goed woord over Goering hebben, omdat zij inzien dat het gedrag des rijksmaarschalks de zwaarte hunner straffen heeft vergroot. Ook menen allen dat Generaal Alfred Jodl een soldatendood verdient (schieten in plaats van hangen), maar over Veldmaarschalk Keitel zegt men zulks niet. Raeder is in een staat van gedruktheid, omdat zijn vrouw niet kan komen (mevrouw Raeder is zoek geraakt, toen de Russen haar een vrijgeleide gaven van Berlijn naar Neurenberg op 26 September).

De gevangenen ontwijken gesprekken over de vonnissen. Zij tonen niets anders van de rechtbank te hebben verwacht, maar enkelen zijn verbaasd over de vrijspraak van Schacht en Von Papen. Dat Fritzsche is vrijgesproken vindt men niet ongewoon.

Teich zeide, dat Funk, die Schacht als president van de Rijksbank opvolgde, evenals Goering, verklaarde dat Schacht evenveel als ieder ander hielp bij de bewapening van Duitsland (Neurenberg, (AP) 9.10).

SPEER IS TEVREDEN,

Speer zeide tot de cipiers te Neurenberg, dat hij het onprettig vond, dat er geruchten gingen als zou hij ontevreden zijn met zijn vonnis van 20 jaar. De vroegere minister van bewapening verklaarde dat hij ermede voldaan was.

Sauckel schrijft vele brieven aan de ambtenaren om te zeggen dat men een verkeerde uitleg aan een van zijn orders heeft gegeven en dat die juist tot zijn doodstraf heeft geleid. Dat hij het meeste wilde halen uit de arbeiders en dat tegen de minste kosten, was niet waar. Hij had dit nooit bedoeld.

Frans von Papen Jr., zoon van den vrijgesproken nazie-diplomaat, werd te Dachau in vrijheid gesteld en van de lijst der krijgsgevangenen afgevoerd. Op zijn erewoord mocht hij naar zijn vader gaan om hem te adviseren, waarna hij als gevangene zal terugkeren. Hij wil met zijn vader beramen of ze een permissie kunnen krijgen om binnen de Britse zone te komen (Neurenberg, (AP) 9.10).

„DE AARDE VERDRAAGT HET NIET".

Een hoofdartikel in Pravda zegt, dat de invrijheidstelling van Von Papen, Schacht en Fritzsche nimmer ten uitvoer kan worden gelegd, omdat de aarde zulke mensen niet verdraagt (Londen, (AP) 9.10).

EENHEIDSPARTIJ IN ACTIE.

De linkse Eenheidspartij in de Russische zone heeft een formeel verzoek gericht tot de Toezichtraad om een Duitse rechtbank te mogen instellen om de drie vrijgesprokenen te berechten wegens misdaden jegens het Duitse volk. Volgens de Eenheidspartij zijn ze op die aanklacht nog niet berecht en zij moeten nog terecht staan wegens samenrotting tegen de republiek van Weimar en nopens herhaalde inbreuk op de grondwet van Weimar (Berlijn, (AP) 9.10).

CHINESE COMMUNISTEN VERWERPEN WAPENSTILSTANDSVOORSTEL.

Generaal George Marshall, de Noordamerikaanse afgezant in China, gaf een verklaring uit waarin hij bevestigde, dat de communistische leiders een aanbod voor een wapenstilstand van tien dagen in het Kalgan-offensief hebben afgewezen. Sommige waarnemers leggen deze verwerping uit als een einde van de hoop op vrede. Terwijl de regeringsstrijdkrachten de opmars naar Kalgan voortzetten, voeren de Communisten de aanval op Paoting in hevigheid op (Nanking, (AP) 8.10).

NOG SLECHTS 7350.

In Berlijn, welks Joodse bevolking voor de oorlog 186.000 zielen bedroeg, wonen thans nog slechts 7350 Joden. Van de vijftig vooroorlogse synagogen zijn er nog maar vier in gebruik, tezamen met drie gebedszalen (Berlijn, (AP) 9.10).

POLITIE TREEDT OP IN ROME.

Drie uren lang heeft de politie gevochten met demonstrerende arbeiders voor het Viminaal, waar de regering zetelt. Er zijn drie tot acht doden gevallen. Er waren omstreeks 30.000 betogers, vooral mensen van Openbare Werken, die Zaterdag ontslagen zullen worden, verder oud-strijders en vluchtelingen (Rome, (AP) 9.10).

SPAANSE KARDINAAL OVERLEDEN.

Zijne Eminentie Agustin Kardinaal Parrado Garcia, is op 72 jarige leeftijd overleden te Granada (Spanje) na een langdurige ziekte. Hij werd tot Kardinaal verheven op het laatste consistorie (Granada, (AP) 8.10).

ERNSTIGE SITUATIE.

De Britse Minister voor brandstof- en stroomvoorziening Emanuel Shinwell voorspelde een zeer groot gevaar voor het spaak lopen van de Britse industrie in de komende winter als gevolg van het ernstig tekort aan kolen. Hij deed een beroep op alle verbruikers om vrijwillig het brandstofverbruik onmiddellijk met 10% te beperken (Londen, (AP) 8.10).

DE PLEITREDE VAN POLITEO.

In het proces tegen Aartsbisschop Stepinac.

In een pleitrede van veertig minuten vatte Ivo Politeo, een der vooraanstaande advocaten van Croatië, de verdediging van Aartsbisschop Stepinac samen en vroeg hij om zijn vrijspraak.

Hij baseerde zijn verzoek vooral op het argument, dat de kerkvorst niet verantwoordelijk gehouden kan worden voor de misdaden van de bezettende mogendheden of van de Ustasji of van priesters, die onder andere bisdommen behoorden. Van sommige van de documenten, die door den openbaren aanklager als bewijsstukken waren aangevoerd, betwistte hij de deugdelijkheid en hij zeide, dat de Aartsbisschop niet verantwoordelijk kon zijn voor zulke dingen als naziegezinde artikelen in de Katholieke pers omdat die pers niet vrij was.

Politeo zeide, dat de verdediging van zijn cliënt moeilijk was gemaakt, „niet door de aanklachten, doch door de dagblad-campagne in Joegoslavië om de publieke mening te beïnvloeden en den Aartsbisschop zwart te maken".

Politeo zeide, dat „onder de verdrukking van den vijand wij moesten doen wat gezegd werd en millioenen mensen — die onbesmet zijn van alle blaam — werkten onder die macht".

„Hoe kan iets gezegd worden tegen Stepinac die gedwongen werd datzelfde te doen, doch het deed voor het welzijn van het volk?" vroeg Politeo.

Het publiek in de rechtzaal applaudiseerde — de eerste openlijke erkenning van de verdediging — toen Politeo vroeg: „Wat kon Stepinac hebben gedaan onder omstandigheden als die van de verdrukking? Als wij het volk gaan veroordelen omdat het niets deed dan te luisteren naar de bezettende macht, dan ontkennen wij dat zij (de verdrukking) zo vreselijk was. Ik geef toe, dat de grootste held degeen was die de bossen in trok", zeide de advocaat met referte naar de guerrilla-strijder, „doch niet allen konden de bossen intrekken" (Zagreb, (AP) 8.10).

GENERAAL ANDERS IS STATENLOOS.

Generaal Anders, voormalige opperbevelhebber van de Poolse strijdkrachten in Italië, thans commandant van de Poolse strijdkrachten buiten Polen, die niet naar hun land terug wensen te gaan, is, ingevolge een besluit van de Warschause bewindvoerders, van de Poolse nationaliteit vervallen verklaard. Hetzelfde lot delen met hem 75 hogen officieren van het voormalige Poolse leger.

Schutterij vóór 31 December gedemobiliseerd.

Rijkstroepen op komst

NAAR ALGEHELE DEMOBILISATIE.

Zijne Excellentie de Gouverneur heeft opdracht gegeven, maatregelen te treffen dat de demobilisatie der Schutterij, geheel onvoorziene omstandigheden voorbehouden, nog dit jaar haar beslag zal krijgen. Vrijwilligers zullen bij de inmiddels verwachte Rijkstroepen een verband kunnen aangaan (RPD).

DIRECTEUR VAN NEDERLANDSE POSTERIJEN OP BEZOEK.

Dinsdagavond is te Willemstad aangekomen de Directeur van de Nederlandse Posterijen, de heer L. Neher, die vergezeld was door de heren Ir. de Voogt en Ir. van Doorn. De heren Mr. Henri J. M. Hoogeveen en Ir. Carel A. Willemse waren ter begroeting op Hato aanwezig (RPD).

GOUVERNEUR ZIET TOEKOMSTIG MUSEUM.

Maandagmiddag heeft Zijne Exellentie de Gouverneur in gezelschap van Mevrouw Kasteel en Adjudant Kapitein E. C. J. M. van de Laarschot, geleid door de heren R. F. W. Boskaljon, Dr. Ch. J. H. Engels en J. M. Werner een bezoek gebracht aan het quarantainegebouw dat door de Stichting Curaçaos Museum tot museum ingericht wordt.

In het gezelschap van den Landvoogd bevonden zich de heren Mr. H. J. M. Hoogeveen, Administrateur van Financiën; Dr. W. J. Goslinga, hoofd van het Departement van Volksontwikkeling en F. J. Corver, Gouvernementssecretaris. De heer Werner toonde de tekeningen en plannen voor de verbouwing van het bestaande gebouw. Het gezelschap nam de reeds begonnen veranderingswerkzaamheden in ogenschouw.

SPECIALE TOURISTENDIENST K.L.M.

De heer Leo F. Bouman, Hoofdvertegenwoordiger van de KLM in West-Indië, vertelde op een persconferentie, dat de KLM op 1 November een speciale touristendienst zal instellen Miami — Aruba Port au Prince — Kingston — Camaguey met een nachtelijke onderbreking.

De vliegtuigen vertrekken 's Woensdags en 's Zaterdags uit Miami. Ook zal het aantal vluchten tussen Miami en Curaçao van zeven op negen per week worden gebracht met ingang van dezelfde datum. In de toekomst zullen alle Westindische vluchten van de KLM onbeperkte voorrechten hebben wat het afbreken der reis onderweg betreft. Ook dit is om het tourisme te bevorderen. De touristen-accomodatie, die over het algemeen goed is in het Caraïbische gebied, staat ver achter in Curaçao en Suriname.

DUIKBOOT INPLAATS VAN OPLEIDINGSSCHIP.

De „Keystone Staid", opleidingsschip van de Pennsylvania Maritime Academy in de Verenigde Staten dat in de komende dagen een bezoek aan Curaçao zou brengen, heeft dit bezoek uitgesteld. Op 13 October zal evenwel hier aankomen de Noordamerikaanse duikboot „Halfbeak". Het schip zal hier blijven tot 16 October. Het staat onder commando van Commandant E. T. Shepard, heeft 8 officieren en 72 manschappen aan boord. (RPD).

het nieuws van vandaag

Bevin heeft gisteren in zijn rede (blz. 4) op de Parijse conferentie verklaard, dat men Triëst niet kan vergelijken met Danzig na de eerste wereldoorlog, omdat Danzig een enkel land diende en het onderwerp van een hevig politiek conflict was.

Molotov kwam terug uit Moskou en had daar nieuwe inzichten inzake Triëst opgedaan. Het was juist zo'n geval als Danzig na de eerste wereldoorlog, meende de Rus.

Nu kan men Bevins argument dat Danzig „onderwerp van een hevig politiek conflict" wat moeilijk steekhoudend achten in het licht van twee maanden Parijse conferentie, waar men dag in dag uit over Triëst in zeer heftige politieke conflicten heeft gedebatteerd. Dat Danzig een enkel land — Polen — diende en Triëst niet, is juist. Triëst bedient heel Midden-Europa, dus West-Joegoslavië (dat evenwel in Fiume een eigen haven zou hebben), Tsjechoslowakije, Oostenrijk, Hongarije, Zuid-Duitsland.

Tegenover Molotov staat Bevin door dit argument dus ongetwijfeld sterker, te meer daar we wel weten wat de beweringen van Molotov waard zijn. Molotov wil het statuut voor Triëst niet „democratisch", omdat er geen stemrecht in Triëst zou geduld worden en de gouverneur van buitenaf zou worden benoemd. Dit laatste zou van Triëst een soort kolonie maken, Molotov weet het wel te zeggen.

Dat een gebied een van buiten benoemden gouverneur heeft, maakt er uiteraard nog geen kolonie van. Onder koloniën verstond men gebieden die uitgebaat werden door een ander land, zonder dat het belang der landskinderen op de voorgrond staat. Of een gouverneur van buiten af benoemd wordt of dat zo'n man uitgebreide bevoegdheden heeft, helpt op zichzelf niets met koloniaal te maken, al zou onder het communistische stelsel — d.w.z. zonder vrije critiek van pers, volksvertegenwoordiging — zulk een almachtige gouverneur een koloniaal bewind kunnen invoeren. Waar Engeland en de Verenigde Staten bij de benoeming van en het toezicht op den Triëster gouverneur ook mee spreken, behoeft men zelfs bij ontstentenis van kiesrecht hiervoor minder te vrezen dan bij een gekozen gouverneur waar Molotov en zijn mannen achter de schermen aan de touwtjes trekken. Molotovs ontboezemingen over het kiesrecht en de democratie doen vreemd aan in de mond van een der topfiguren uit het land, waar men „kiezen" mag uit een partij en waar tien tot vijftien millioen in bittere ellende zuchten in concentratiekampen die door het stalen gordijn van de rest der wereld zijn afgesloten.

Hoe Nederland zich kleden moet

50 Textielpunten per jaar onvoldoende om achterstand in te halen

door

F. JOS DE FRAITURE.

Een van de moeilijkste problemen, waarvoor de Nederlandse huisvrouw zich nog steeds geplaatst ziet is: Hoe kleed ik mijn gezin?

De kledingtoestand is inderdaad nog allertreurigst. Zeker er is enige vooruitgang te bespeuren, maar de achterstand is over de gehele linie van rijk tot arm en van groot tot klein zó schrikwekkend, dat hetgeen de Nederlandse textielindustrie thans weer weet te produceren inderdaad niet meer is dan de bekende druppel op de gloeiende plaat. Natuurlijk zijn er verschillende gezinnen, die door familiehulp uit overzeese gebieden — Curaçao! — in een bevoorrechte positie verkeren, maar in vergelijking met de grote massa, is dit ook slechts een te verwaarlozen minderheid van uitverkorenen. Die grote massa heeft, vooral wat het ondergoed betreft, letterlijk vrijwel geen kleren aan het lijf.

Ongetwijfeld is ieder teleurgesteld, dat in de voorziening van deze zo dringende levensbehoefte niet meer schot zit. De moeilijkheden voor de Regering zijn evenwel groot en veelvuldig. De directeuren van het Rijksbureau voor Textiel, de heren J. A. Panhuyzen en Dr. H. J. W. v.d. Poel, hebben hierover aan journalisten een uiteenzetting gegeven. Niet alleen speelt de deviezennood een belangrijke rol, maar men moet niet vergeten, dat de textielschaarste over de gehele wereld groot is. Beide factoren drukken onze import zeer. Leverde Engeland ons vóór 1939 bv. 6000 ton katoenen garens per jaar, thans mogen wij blij zijn met...... 40 ton per jaar.

Vóór de oorlog importeerden wij 50% van alle in ons land verwerkte voeringsstof uit Duitsland. Die import is weggevallen, want Duitsland produceert niet. Onze kamgarenbehoefte is eerst voor ongeveer 20% gedekt en de invoer van katoenen garens, vóór de oorlog 18.000 ton per jaar, moet nog worden hervat, wat betekent dat de productie van tricot ondergoederen nog zeer veel te wensen overlaat. Gelukkig begint er nu wat kapok los te komen uit Indië. Belangrijk voor verbetering van de situatie is, dat de kolenpositie aanzienlijk vooruit is gegaan, zodat daarop de bedrijven niet meer behoeven te stagneren.

Tekort aan arbeidskrachten.

Een grote belemmering blijft evenwel nog steeds het tekort aan geschoolde arbeidskrachten, als gevolg van de achteruitgang in geoefendheid van veel arbeiders gedurende de oorlog, van de achterstand in opleiding van jonge krachten en van geringere arbeidsproductiviteit, welke door de nawerking van oorlogsomstandigheden nog slechts 80% van die van 1938 bedraagt. Indien het tweeploegenstelsel weer zou kunnen worden ingevoerd, zou de productie zeer aanzienlijk kunnen worden ingevoerd, zou de productie zeer aanzienlijk kunnen worden opgevoerd, nl. met ca. 80.000 ton per jaar, wat overeenkomt met 45 distributie punten per hoofd der bevolking per jaar.

In totaal kan de textielindustrie nog 15.000 werkkrachten gebruiken. Het grootste tekort heeft men in vele takken der productie aan vrouwelijke werkkrachten. Een merkwaardige moeilijkheid doet zich hier voor. De meisjes gaan niet naar de fabrieken omdat zij voor het geld, dat zij verdienen, niet genoeg goederen, vooral niet genoeg textiel kunnen kopen. Maar...... juist omdat zij niet naar de fabrieken gaan, kunnen zij geen textiel kopen! Voorts zijn in veel gevallen ook machines door de oorlogshandelingen verwoest en is de aanvoer van verfstoffen door het uitvallen van de Duitse industrie nog zeer gebrekkig.

Andere zaken gaan voor.

Ondanks al deze belemmerende factoren wordt echter gewerkt zo hard men kan en dan is het publiek zeer teleurgesteld, dat nog steeds zo weinig op de textielpunten der distributiekaart te krijgen is. Een der oorzaken daarvoor schuilt hierin, dat de industrie zoveel nodig heeft voor de vervaardiging van weer andere noodzakelijke dingen, bv. voor de productie van schoenen en fietsbanden is textiel nodig, evenals voor de visserij (netten en oliejassen) voor de mijnen (de ontontbeerlijke transportbanden) voor de kaasfabrieken (doeken) voor de landbouw (zakken). Dat gaat voor, het is in aller belang. Dan zijn zeer grote afnemers de ziekenhuizen, de sanatoria, die toch ook niet wachten kunnen, het leger, de marine, Nederlands-Indië, waar een zeer grote textielnood heerst (en men wil daar eerst voor ons onontbeerlijke producten gaan voortbrengen als men zich kan kleden) enz. Dan is daar de export, die echter, zoals wij reeds schreven, klein is, zeker beschouwd in vergelijking met vóór de oorlog, toen wij 40 tot 50% der productie aan gerede artikelen uitvoerden. Thans verlaten 6% aan wollen en 8% aan katoenen en kunstzijden goederen ons land, de helft in de vorm van weefsels, de helft in de vorm van confectie.

En wat er dan overblijft, zestig procent van de productie, daarvan krijgt onze bevolking haar deel. Haar veel te gering deel. Daar is iedereen, ook de industrie, ook de Overheid, het over eens. Maar hoe is de huidige productie zodanig, dat na aftrek van alles voor de industrie en de export, ongeveer voor één punt textiel per hoofd der bevolking per week wordt geproduceerd, wat betekent, dat ieder Nederlander in een jaar 50 textielpunten in ieder geval kan besteden. Evenwel, als men nagaat, dat men voor een heren-colbertcostuum 80 punten, voor een overjas 90 punten en voor een katoenen, wollen of kunstzijden herenregenjas 65 punten nodig zijn, terwijl een dito damesregenjas 45, een mantel 40 en een japon 23 punten vereist, dan kan men begrijpen, dat men met 50 punten in een heel jaar niet veel kan beginnen en dat de Nederlandse huisvrouw over het kledingvraagstuk nog steeds in grote zorg verkeert.

NOORDAMERIKAANS VICE CONSUL VERTROKKEN.

De heer Frederick Vano, Vice Consul van de Verenigde Staten van Noord-Amerika, heeft deze dagen Curaçao verlaten. De heer Vano heeft zich begeven naar New York.

Bevin keurt Italiaans verdrag goed

„Triëst niet te vergelijken met Danzig"

In zijn toespraak tot de voltallige vergadering van de Vredesconferentie op Dinsdagmiddag zeide Ernest Bevin van Groot Britannië: „Eenheid was het fundament van onze overwinning en moet het fundament zijn van onze vrede".

Hij noemde Triëst een der voornaamste geschilpunten en zeide: „Ik geef toe dat er tijden waren waarop ik twijfelde aan een regeling om de grens tussen



BEVIN
Lof van 9½ week werk.

Italië en Joegoslavië vast te stellen". De Slavische beschuldigingen als zouden Groot Britannië en de Verenigde Staten trachten een „militaire basis in Europa te bouwen" door Triëst te maken tot een internationale nederzetting inplaats van het gewoon aan Joegoslavië toe te kennen, noemde hij ongegrond. „Wij hebben hoegenaamd geen strategische belangen in Triëst en ik hoop dat deze ongegronde beweringen nooit herhaald zullen worden.

„Wij zijn vastbesloten dat onze eigen overwinningen bij El Alamein niet vergeefs zijn", vervolgde Bevin. Hij zeide dat Groot Britannië er voorstander van is om Italië zijn koloniën te ontnemen en vroeg aan de conferentie wat volgens de afgevaardigden het antwoord zou zijn geweest indien Duitsland en Italië de oorlog gewonnen hadden en Groot Britannië de As vroeg om de teruggave van het verloren gebied. „Het is niet Groot Britannië dat Italië heeft aangevallen, doch Italië viel ons aan".

Geruime tijd, zeide hij, werd het „bastion" van het midden Oosten slechts verdedigd door het Britse Gemenebest en — „ik ben trots dat te zeggen" — door Hellas.

Bevin stelde voor dat de Vredesconferentie bij de beschikking over de Italiaanse koloniën Eritrea zou toekennen aan Ethiopië, zelfbestuur geven aan de Arabieren in Libye en onafhankelijkheid aan Cyrenaica.

In zijn redevoering, die 25 minuten duurde, prees Bevin voorts de conferentie voor haar werk van 9½ week en zeide hij, dat de Ministers van Buitenlandse Zaken en de wereld in het bezit van de feiten zullen zijn wanneer de uiteindelijke texten geschreven zijn. De ontwerp-verdragen die thans ontworpen worden voor Italië, Finland, Bulgarije, Hongarije en Roemenië moeten in hun uiteindelijke vorm goedgekeurd worden door de Vierministerraad; dit zal vermoedelijk de volgende maand in New York gebeuren.

Bevin legde het fundamenteel verschil uit tussen het voeren van oorlog en het maken van vrede en verklaarde: „In de oorlog spanden grote vijandelijke strijdkrachten samen tegen de Geallieerden en een overeenkomst werd bereikt tussen de Geallieerden voor zelfverdediging. Doch als het erop aan komt de wereld opnieuw op te bouwen, dan heersen er verschillende meningen en is er geen dwang om het eens te worden. Soms werden felle beschuldigingen naar de overzijde van de tafel geslingerd, doch deze zullen alle vergeten worden. Het oordeel dat de nakomelingschap zal vellen zal afhankelijk zijn van het uiteindelijke vredesinstrument dat wij gereedmaken en of wij al dan niet het mensdom hebben behoed voor de ramp die wij tweemaal binnen de 25 jaren hebben meegemaakt".

Bevin was van mening, dat het verdrag voor Italië niet te hardvochtig is. „Ik heb herhaaldelijk gezegd dat wij Italië niet moesten behandelen alsof Mussolini er nog was en wij de diensten in aanmerking moesten nemen die het aan de Geallieerde mogendheden bood na de wapenstilstand in 1943".

Bevin zeide, dat het Italië dat Wereldoorlog II inging zich buiten zijn grenzen uitgebreid had als gevolg van de vorige oorlog en zijn eigen daden.

„In het biezonder heb ik in de gedachten de Fiume-episode. Er zijn geloof ik velen die als ik van mening zijn, dat de bevrediging welke Italië kreeg over dat punt op de lange duur moeilijkheden schepte, omdat daardoor een natuurlijke irredentisten-beweging bij Joegoslavië werd opgewekt. Ik zou tot Joegoslavië willen zeggen om niet dezelfde fout te begaan over Triëst".

Bevin zeide, dat de Vierministerraad „nooit erg gelukkig was ten aanzien van de beslissing om ongeveer 200.000 Duits-sprekenden in Italië te laten" en gaarne zag dat Italië de minderheidsrechten van de Duitsers in Tirol zou handhaven. Hierom, zeide hij, verwelkomde hij de overeenkomst tussen Italië en Oostenrijk „om de vruchtbare verstandhouding tusen de beide landen te bewaren". Voorts zeide hij, dat de internationalisatie van Triëst die haven aan de Adriatische Zee „in staat zou stellen verschillende landen in Zuid-Oost en Midden-Europa ten dienste te zijn behalve Joegoslavië en Italië".

Triëst kan volgens het niet worden vergeleken bij Danzig na Wereldoorlog I. Danzig diende een enkel land en was het onderwerp van een hevig politiek conflict (Parijs, AP 8.10).

K.L.M voltooit Amsterdam - Johannesburg

Limburgs Kolenproductie 70% van voor de oorlog

Lidmaatschap Nationale Jeugd Vereniging onverenigbaar verklaard met dat van C.P.N.

NAAR JOHANNESBURG.

Een DC-4 van de KLM is Zondagmorgen over Leopoldstad naar Johannesburg vertrokken met 42 passagiers aan boord. Het vliegtuig wordt Dinsdag te Johannesburg verwacht om 17.20 uur plaatselijke tijd. Het toestel zal de afstand afleggen van 9300 km. in 31 vlieguren. Het toestel wordt gevlogen door Parmentier (Amsterdam, Aneta).

BATAVIA — AMSTERDAM.

Het KLM-Constellation-toestel dat een recordvlucht maakte van Amsterdam naar Batavia, vertrok Maandag uit Batavia om een nieuw record Batavia — Amsterdam te vestigen. Het toestel landt te Calcutta, Karachi en Caïro (Batavia, Aneta, 8.10).

CREDIET- EN SUBSIDIE-PROGRAMMA.

De Minister van Landbouw, Ir. Sicco Mansholt, heeft verklaard, dat de Regering weldra een crediet- en subsidie-programma zal instellen om te komen tot een geleidelijke industrialisatie van de Nederlandse landbouw, daar de Nederlandse landbouwers anders niet in staat zullen zijn het hoofd te bieden aan de buitenlandse concurrentie (Den Haag, Aneta, 8.10).

PRODUCTIE VAN PERNIS.

De Shell-fabrieken te Pernis zijn tot het vóór-oorlogse peil weergekeerd. De productie van 10 Mei 1945 tot 1 Augustus 1946 bedroeg 193.000 ton, ongeveer dezelfde hoeveelheid als in 1938 Rotterdam, Aneta, 8.10).

ONVERENIGBAAR.

Op een bijeenkomst van de Nationale Jeugd Vereniging is een resolutie aangenomen, waarbij het lidmaatschap van de Communistische Partij onverenigbaar is met het lidmaatschap van de Nationale Jeugd Vereniging. De Nationale Jeugdvereniging is de grootste georganiseerde Nederlandse jeugdbeweging. Gedurende de oorlog werkte zij ondergronds. Ongeveer 80 leden zijn door de Duitsers doodgeschoten (Amsterdam, Aneta).

KOLENVOORTBRENGST.

De dagelijkse kolenvoortbrengst in de Limburgse kolenmijnen bedraagt ongeveer 30.000 metrieke ton; dit is 70% van het vóóroorlogse peil (Den Haag, Aneta).

BEURSBERICHT.

Er was een rustige handel aan de effectenbeurs. De meeste effecten daalden tot acht punten beneden de vorige koers. Plantage-aandelen waren ook zwak, maar de staatsobligaties handhaafden zich (Amsterdam, Aneta)

MEER WONINGEN.

De Arbeids Bank van Venezuela kocht een stuk terrein van 600.000 vierkante meters in Catia, dat zal gebruikt worden om 400 huizen voor arbeiders op te bouwen.

MACHINES WORDEN GESMOKKELD.

Van officiële zijde verklaarde men Zaterdag dat het ontbreken van een overeenkomst met de geallieerde autoriteiten vooral aansprakelijk is voor de smokkelhandel van Duitsland naar Nederland. Vooral machines, die zo hard nodig zijn voor de industriële wederopbouw worden gesmokkeld (Den Haag, Aneta).

NOG EEN CONTINGENT VERTROKKEN.

De „Johan van Oldenbarneveld" is Zaterdag naar Nederlands Indië vertrokken met 200 soldaten van de 7 December Divisie aan boord (Amsterdam, Aneta).

NOG TWEE JONGENS GESTORVEN.

Nog twee jongens van de vliegtuigramp te Apeldoorn zijn gestorven. In totaal is het aantal doden nu 23. Nog drie jongens en de onderwijzer overleven de ramp, maar verkeren nog steeds in levensgevaar. Van een is de kans groot, dat hij de wonden te boven komt.

Vrijdag zal een massa-begrafenis plaats vinden (Apeldoorn, AP 9.10).

ENGELSE GEDENKSTEEN IN DEN HELDER.

Maritieme vriendschap met Penryn.

Op 9 September jl. bood de heer H. B. Jerrings, burgemeester van de Engelse stad Penryn het Koninklijk Instituut der Marine in Den Helder een gedenksteen aan als herinnering aan de tijd toen de adelborstopleiding in Penryn gevestigd was.

De burgemeester legde er in zijn toespraak de nadruk op, dat tussen de bevolking van zijn stad en de leerlingen van het Instituut een hartelijke vriendschap was ontstaan en dat hij daarom namens zijn burgerij de gedenksteen, waarop het wapen van Penryn staat afgebeeld, kwam aanbieden.

Het geschenk werd door den commandant van het Instituut den kapitein ter Zee E. T. Burghard aanvaard. Vele militaire autoriteiten woonden de plechtigheid bij. Aanwezig waren o.a. de commandant van de Marine, kapitein ter Zee J. C. d'Engelbronner en de vroegere commandant van het Instituut te Penryn de gepensioneerde kapitein ter Zee W. T. van Langeveld.

Indonesië.

VOORSPELLING VAN SOEKARNO.

Antara verklaarde Maandag dat Soekarno in een gesprek met bevoegde Nederlanders voorspelde, dat Nederland op 1 Januari in een revolutie zal zijn betrokken, indien de Indonesische quaestie niet spoedig geregeld is (Batavia, Aneta, 8.10).

ONDERLINGE BESPREKINGEN.

De voltallige zittingen van de Nederlands Indonesische onderhandelingen zijn Maandag uitgesteld tot de volgende Maandag. Inmiddels is overeengekomen, dat de Nederlandse en Indonesische gedelegeerden onderlinge besprekingen zullen houden.

Een bizondere commissie zal vergaderen onder voorzitterschap van Lord Killearn om de wapenstilstandsovereenkomst te onderzoeken.

Nederland zal in deze commissie vertegenwoordigd worden door Dr. H. J. van Mook of door P. J. A. Idenburg, hoofd van het Cabinet van Dr. Van Mook.

Dr. Soedarsono, Minister zonder portefeuille in het Cabinet Sjahrir, vertegenwoordigt de republikeinen (Batavia, Aneta).

AANVAL OP NEDERLANDSE PATROUILLE.

De Nederlandse commandant en een soldaat van het Nederlandse leger zijn gedood bij een aanval van zwaar gewapende extremisten op een Nederlandse patrouille in de omgeving van Makassar. De leider van de bende is ook gedood (Makassar, Aneta).

Midden en Zuid Amerika

DE VENEZOLAANSE KANSELIER GEINTERVIEWD

De bladen in Caracas namen de text op van de verklaringen van den Venezolaansen Kanselier Carlos Morales, die zich in New York bevond en door enige journalisten aldaar werd geïnterviewd. Op het station werden de Kanselier, zijn Ega en dochter begroet door den Venezolaansen Consul Enrique Gonzalez Navas en den gedeleerde van Venezuela bij de Verenigde Naties, Pedro Zoloaga.

Minister Carlos Morales verklaarde dat hij reeds een keer in de Verenigde Saten was geweest en wel in 1939; zeis reis heeft geen officieel karakter en het hoofddoel van zijn reis is om zijn dochter op het Rosemary Hall College in te schrijven voor haar doctors studie. Eerste Minister Carlos Morales verklaarde, dat er niet veel is veranderd in de Verenigde Staten sedert 1939 alleen heerst er nu een algemeen verlangen om meer in de wereldproblemen te interveniëren. Ik hoop, vervolgde hij, dat de Verenigde Staten, een groot democratisch vok, deel zal nemen aan alle internationale conferenties voor het verenigen en verwezenlijken van het wereldverlangen haar normaliteit en vreedzaamheid. De overwonnenen kunnen hun schulden niet nakomen, indien men ze zo zieltogend en dood houdt."

MEER DAN EEN MILLIOEN KIEZERS IN VENEZUELA.

Meer dan een millioen kiezers heeft zich laten registreren in Venezuela om deel te nemen aan de aanstaande verkiezingen voor een Constituante. De verkiezingscampagne is in volle gang en naar wij vernemen voert de regering een groots opgezette propaganda om de kiezers aan te sporen naar de stembus te gaan.

VERKOOP VAN VOORTBRENGST PANTEPEC.

W. F. Buckly, voorzitter van de Aandeelhouderscommissie van de Pantepec Olie-maatschappij van Venezuela, heeft Maandag bekend gemaakt, dat de Pantepec haar volle productie voor ten minste drie jaren verkocht aan de Compagnie Française des Petroles tegen een prijs gebaseerd op de prijzen van de Texas Gulfcoast Oils.

In een afzonderlijk contract verbindt de Compagnie Française des Petroles zich de kosten te betalen van de boringen voor 25 bronnen van de 50 bronnen, die de ontginning bevat en waarvan de prijs geschat wordt op 4.370.000 millioen dollar (Hartford, Conecticut, Aneta, 8.10).

KLEUREN BIJ DE VENEZOLAANSE VERKIEZINGEN.

Het hoge verkiezings-comité te Caracas maakte de kleuren bekend, die door het Lichaam zijn toegestaan aan de wettige politieke partijen, die leden door de Constituente Vertegenwoordiging zullen kiezen.

Geel voor Vrije en Onafhankelijke Groepen en Partijen binnen het Land; Blauw voor de Federale Republikeinse Unie van Merida; Rood, Communisten van Venezuela; Wit, Acción Democrática; Groen Copei; Kastanjebruin Republikeinse Democratische Unie; Violet Christelijke Partij; Geel-Blauw voor Partijen en groeperingen van het Binnenland; Rood-groen Venezolaanse Socialistische Partij; Rood-zwart de Populaire Unie.

REGERING KOOPT MAÏS OP

De landbouw en Veeteelt Bank van Venezuela heeft besloten, meldt het blad El Universal, om de gehele maïs-oogst op te kopen, om zodoende het hamsteren van dit product tegen te gaan.

Nieuws van Overal

PÉTAIN WIL REVISIE.

De negentigjarige, ter dood veroordeelde, maar begenadigde Pétain, die gevangen gehouden wordt op het sombere regenachtige eiland Yeu in de Atlantische Oceaan, heft zijn advocaat gevraagd een verzoek in te dienen tot revisie van zijn zaak „in verband met bepaalde documenten, die te Neurenberg aan het licht zijn gekomen". De advocaat wil echter wachten met het revisieverzoek, totdat de politieke situatie in Frankrijk wat meer is opgehelderd.

Madame Pétain heeft inmiddels gevraagd haar man over te brengen naar het eiland Porquerolles bij Toulon, dat een mild klimaat heeft.

MOORD OP EEN PRIESTER.

De Noordamerikaanse militaire autoriteiten te Gorizia maakten bekend, dat Isidore Savadlav, een priester in het dorp Salona di Esonzo, die op 15 September verdween, doodgevonden is in de bossen op anderhalve kilometer van het dorp. Het lijk was doorzeefd van kogels en droeg tekenen van geweldpleging. De begrafenis van den vermoorden priester in zijn geboorteplaats Vertoiva nabij Gorizia werd bijgewoond door Bisschop Carlo Margotti van Gorizia (Gorizia, AP 8.10).

GEMEENTE-VERKIEZINGEN IN ITALIË.

De eerste uitslagen van de gemeente-verkiezingen voor burgemeesters en wethouders, die Zondag gehouden werden in 274 gemeenten in verscheidene delen van Italië, geven over het algemeen een voorsprong voor de Christen-Democraten te zien.

Te Monteferrante wonnen de leden van deze partij 12 plaatsen en de Onafhankelijken 3. Te Romentino wonnen de Christen-Democraten 16, de Socialisten en Communisten 4 (Rome, AP 8.10).

KARDINAAL GRIFFIN CONTRA TITO.

De Engelse Kardinaal Griffin, aartsbisschop van Westminster, heeft namens de Roomse geestelijkheid in zijn land een beroep gedaan op de Britse regering om alles in het werk te stellen ter bevrijding van den aartsbisschop van Zagreb, Stepanic, die onlangs door de Joegoslavische regering werd gearresteerd wegens misdaden tegen het volk.

Aartsbisschop Stepanic wordt in de verklaring van kardinaal Griffin een man van grote persoonlijke verdiensten genoemd, die tijdens de oorlog onafgebroken blijk heeft gegeven van liefde voor zijn volk. Zijn paleis was toen een toevluchtsoord voor opgejaagden en hongerenden. Hij organiseerde hulp aan Joden en Christenen, aan Mohammedanen, Orthodoxen en Katholieken. Hij protesteerde tegen de Jodendeportatie en bewerkstelligde de intrekking der Neurenbergse wetten.

Het Franse blad „La Croix" schrijft, dat de arrestatie van Mons. Stepanic een politieke aangelegenheid is en dat Tito daardoor tracht het Croatische volk van zijn geestelijken leider te beroven, teneinde zijn macht te versterken. Zo ook wordt het hoofd der Serbische kerk, de Patriarch Gravilo, thans uitgeleverd naar het buitenland, gebrandmerkt als fascist en oorlogsmisdadiger; deze patriarch bracht vier jaar in een Duits concentratiekamp door.

FINANCIËLE SANERING VAN DUITSLAND.

Van officiële Noordamerikaanse zijde wordt medegedeeld, dat een plan is uitgewerkt voor de financiële hervorming van Duitsland. Volgens dit plan zal het grootste deel van de Duitse nationale schuld in Rijksmarken worden teniet gedaan. De thans in circulatie zijnde Rijksmarken zouden door nieuw geld worden vervangen, waarover de economische deskundigen van de grote vier te Berlijn besprekingen voeren.

ENGELSE ZWAARTEKRACHTPROEVEN OP ZEE.

Nederlandse deelneming.

Sinds Prof. Vening Meinesz in 1920 met zijn proeven tot meting van de zwaartekracht op zee begon, waartoe hij al spoedig de medewerking van de Koninklijke Marine verkreeg om zijn slingerwaarnemingen te doen aan boord van duikboten (K II, K XI, K XIII, K XVIII), welke daartoe verschillende speciale vaarten uitvoerden, hebben andere Marines, de Noordamerikaanse, de Italiaanse, de Engelse, de Japanse, de Russische en de Franse, het Nederlandse voorbeeld gevolgd.

In de oorlog stonden de zwaartekrachtmetingen natuurlijk stil. Thans meldt de NRCt, gaan de Engelsen ze hervatten met de speciaal daarvoor uitgeruste duikboot Tudor, welke de Marvel, in de oorlog verloren gegaan, vervangt. De onderzoekingen zullen geschieden in een driehoek van de Atlantische Oceaan, waarvan de basis zich van een punt uit de kust van Spanje tot een punt uit de kust van Ierland uitstrekt. Drie geleerden varen voor het doen van waarnemingen met de Tudor mede, twee van de universiteit te Cambridge en de Nederlander W. Nieuwenkamp, privaat-docent in de leer der cristalstructuren aan de rijksuniversiteit te Utrecht.

Dr. W. Nieuwenkamp was reeds in 1938 bestemd om opvolger te worden van Prof. Vening Meinesz bij de zwaartekrachtmetingen op zee waartoe hij in dat jaar onder leiding van dezen hoogleraar een proefreis maakte met de O 12. Het plan was toen dat Dr. Nieuwenkamp met een der nieuwe duikboten, die op stapel stonden eerlang een grote reis zou maken, waarvan door de oorlog niets is gekomen.

PER TREIN DOOR SIBERIË.

Maar de boeken werden vergezeld.

Een van de eerse Europeanen, die niet als militair of als diplomaat de 10.500 km. lange treinreis dwars door Siberië, van Wladiwostok tot Moskou maakte, heeft voor de Deense pers biezonderheden over deze reis verteld. Zowel hij als zijn vrouw kreeg practisch een autobiografie te schrijven voordat zij toestemming voor de reis kregen. Iedereen was zeer beleefd, doch bij Wladiwostok zei de douane tot zijn spijt gedwongen te zijn, de boeken, die zij bij zich hadden, te verzegelen, om zeker te zijn, dat zij onderweg niet zouden worden geopend. Zelfs oude kranten waarin schoenen e.d. waren verpakt, werden of verwijderd, of zeer zorgvuldig gecensureerd.

Uitloting Obligaties

„3% Obligatielening 1943"

De Administrateur van Financiën maakt hierbij bekend, dat de tweede uitloting van bovenbedoelde obligaties in het openbaar zal geschieden op den 14den October 1946 om 10 uur des voormiddags in de Examenzaal van het Gebouw van Onderwijs en Volksontwikkeling op het van Walbeeckplein.

De Administrateur van Financiën
HOOGEVEEN.

Zondag wordt over de Franse Grondwet gestemd.

Meer kansen dan het vorige ontwerp door uitsluiting dictatuur

Schepping van een economische macht naast de gewone triaspolitica

Tweede Kamer wordt door Frankrijk en overzeese gebiedsdelen gekozen

Komende Zondag 13 October zal Frankrijk bij referendum beslissen over zijn nieuwe grondwet. Zoals men zich herinnert is de tweede proeve-grondwet, de eerste, nogal communistisch getiint, werd verworpen. Als ook het referendum verworpen wordt, moet alles weer opnieuw worden bekeken door een Constituante nummer 3. En in dat geval gaat het lijken op een liedje, waaraan geen einde komt, omdat het laatste couplet ongemerkt overgaat in het eerste. Ongelukkerwijze is een constituante, hoe graag zij ook zou willen zingen, geen koor, en is de bouw van een nieuwe staat oneindig veel belangrijker dan het zingen van een liedje.

Het gaat dus ditmaal om die garantie of ten minste om de grote waarschijnlijkheid, dat het Franse volk het ontwerp aanvaardbaar oordeelt. En als gewoonlijk in ernstige gevallen als deze zijn de meningen verdeeld. In het kamp der pessimisten trekt men een bedenkelijk gezicht. Het is nu eenmaal het lot van den zwartkijker dat hij zwart kijkt. Het feit, dat dit ontwerp No. 2 in de commissie slechts met 22 stemmen tegen 20 onthoudingen werd aangenomen, is voor hem het onmiskenbare teken, dat het voor het volk onaanvaardbaar is. De Parijse correspondent van Christofoor denkt er anders over, ook al rekent hij de onthoudingen als stemmen tegen.

Om de volgende reden, zo schrijft hij in zijn blad.

Er bestaat tussen de eerste en de tweede Constituante een essentieel verschil in een graduele overeenkomst. Beide vallen uit ten gunste van de huidige assemblee.

Wat de overeenkomst aangaat is dit het feit, dat in beide gevallen drie partijen zich hebben aaneengesloten om Frankrijk onder de naam van IVe Republiek een nieuwe staatsvorm te schenken. In beide gevallen is dit loffelijk streven geëindigd met de coalitie van twee harer tegen de derde.

Maar deze uiterlijke overeenkomst sluit een wezenlijk innerlijk verschil niet uit. Vooreerst was de vorige Constituante het resultaat van een spontane uitspraak temidden van de bevrijdingsroes. Zij was het product van een algemene geestdrift en niet de uitkomst van een welovervwogen oordeel. Zij was een kreet van vreugde en niet de uitspraak van een redelijke behoefte.

In geheel andere omstandigheden kwam de huidige Constituante tot stand. De storm van enthousiasme was geluwd, het verstandelijk evenwicht was hersteld. Het volk onderging niet meer de verblinding van het ogenblik en werd zich zijn ingeboren zorg voor de toekomst bewust.

Het handelde niet langer overeenkomstig de ingevingen van het gemoed, maar overeenkomstig de normen van een bepaalde gedragslijn. Het was weer in het volle bezit gekomen van zijn politiek bewustzijn, wikte en woog en koos de tweede wetgevende vergadering als een veel getrouwer beeld van de ingenomen posities en een veel scherper reflex van de redelijk-geformuleerde verwachtingen.

In deze tweede constituante heeft het volk zich rekenschap gegeven van de fouten door de eerste begaan, heeft het corrigerend ingegrepen.

MRP is van Franse bodem; socialisme en communisme niet.

Het heeft zich uitgesproken ten gunste van de Republikeinse Volksbeweging, de MRP, omdat deze de voorvechtster is van de progressieve staatsidee, omdat zij het beste begrip heeft van de fundamentele elementen der samenleving (persoon, familie en gemeenschap), omdat zij bewezen heeft in een gezond realisme deze op redelijke wijze op elkaar in te stemmen; kortom omdat de MRP de beweging is, die politiek en sociaal het zuiverst het Franse genie vertegenwoordigt.

Noch het socialisme, noch het communisme met hun exponenten aan vreemde bodem ontleend, bezitten de kenmerken, die op den duur en op beslissende ogenblikken, het Franse volk boeien kunnen.

Socialistische steun aan MRP-voorstel van belang.

Hierom heeft de MRP nog lang niet haar laatste woord gesproken. En dit is van principieel belang voor het lot dat het nieuwe ontwerp-grondwet zal ondergaan. Het feit dat de commissie het met slechts twee stemmen meerderheid aannam, is symptomatisch van geen betekenis. Beslissend voor de geboorte der IVe Republiek is het feit, dat het een MRP ontwerp is, nu de factor die in betekenis hierop volgt is, dat de socialisten het ontwerp steunen. Hiermede meent de schrijver te hebben aangetoond:

1) waarom de samenwerking van communisten en socialisten in de eerste constituante onmachtig was het verzet der MRP te breken;

2) waarom ditmaal de waarschijnlijkheid de klaarblijkelijkheid benadert, dat de MRP, door de socialisten hierin bijgestaan en tegen de verzetsactie der communisten in, erin slagen zal het ontwerp te doen aannemen door het volk en de IVe Republiek in het leven te roepen.

In de korte periode van haar directoraat immers heeft de MRP het Franse volk voldoende bewezen dat zij oprecht, bekwaam, ondernemend en doortastend is. Met Bidault als hoofd der regering, de Menthon als minister van economie, Schuman als minister van financiën, Farge als organisator der voedselvoorziening, is de MRP thans de populairste partij niet alleen, maar de partij, wier populariteit met de dag toeneemt en waarin Frankrijk een groeiend vertrouwen heeft, omdat met de dag de toestand verbetert.

Uitsluiting collectieve dictatuur maakt ontwerp voor MRP aanvaardbaar.

Tot slot nog een enkel woord over het ontwerp zelf. Vergelijken wij het met zijn voorganger, dat te licht bevonden werd, dan komt het tegemoet aan de wensen der MRP wat betreft de uitsluiting van elke mogelijkheid ener collectieve dictatuur. Het houdt rekening met een socialistisch stokpaardje, in zoverre het de „neutraliteit" van het openbaar onderwijs niet in discussie brengt. Het garandeert een normaal gezag van de staat en voorziet in een redelijke plaats voor de classieke drie machten, t.w. de wetgevende, de uitvoerende en de rechterlijke. Het erkent in embryo een vierde macht, nl. de economische. Het regelt alleen het grondwettelijk statuut van de metropolis en reserveert de staatsrechtelijke organisatie van de Franse Unie voor later, wanneer deze Unie da facto tot stand is gekomen.

Inhoud van de nieuwe grondwet.

Het bepaalt:

Frankrijk is een Republiek, één en ondeelbaar.

Een **president** is staatshoofd, wordt voor zeven jaar door beide vertegenwoordigende kamers gekozen. De president verpersoonlijkt de staat, wat betreft permanentie en continuïteit. Hij behoudt alle prerogatieven kenmerkelijk voor de parlementaire regeringsvorm. Hij presideert de instellingen die geen politiek karakter bezitten en is arbiter voor de politieke partijen.

Een **minister-president**, die werkelijk hoofd is van de uitvoerende macht. Hij wordt door den president aangewezen, doch moet, voor hij zijn ministerie samenstelt, het vertrouwen van de Nationale Vergadering hebben.

Ministers, die gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de Nationale Vergadering en individueel wat betreft hun persoonlijke handelingen.

Algemene en gemeenteraden, welker bestaan en autonomie door de constitutie zijn verzekerd.

Een **parlement** uit twee kamers bestaande. Een eerste kamer of nationale vergadering, voor vijf jaar gekozen volgens het systeem der directe verkiezing die de „Chambre des Députés" vervangt en een breder machtsbevoegdheid heeft dan deze. Zonder haar goedkeuring kan geen oorlog worden verklaard. Zij heeft haar vertrouwen te schenken aan den door den President aan te stellen cabinets-formateur, voordat deze zijn cabinet samenstelt. Zij alleen bezit de bevoegdheid de wetten en de begroting te voteren en de regering omver te werpen. De Tweede Kamer, „Raad der Republiek" genoemd, wordt voor zes jaar gekozen volgens een systeem waarbij elke drie jaar de helft van het aantal leden zal aftreden. De verkiezing is indirect en heeft plaats door de locale raden in de Metropolis **en overzeese gebiedsdelen.** De Republikeinse raad neemt kennis der wets-ontwerpen of wetsvoorstellen door de Nationale Vergadering gestemd. Zij kan deze ontwerpen en voorstellen amenderen. Bij verschil tussen beide kamers moet de Nationale Vergadering tot een tweede lectuur overgaan, terwijl zij zich dan met een absolute meerderheid vóór of tegen moet uitspreken. Ten slotte heeft de Republikeinse Raad ook recht van initiatief, maar zijn voorstellen moeten zonder debat de Nationale Vergadering worden voorgelegd.

De Republikeinse Raad heeft **noch wetgevende macht, noch** vermogen de regering omver te werpen. Hij zal hierom nooit tot een Senaat kunnen uitgroeien.

Een **economische raad** voor drie jaar gekozen, zal op economisch gebied de nationale vergadering voorlichten.

Een **Opperste Raad** voor de Magistratuur wordt voorgezeten door den President der Republiek, licht dezen voor ten aanzien van gratie en benoeming van rechters en waakt over de onschendbaarheid der rechterlijke macht.

Als préambule op de grondwet blijft de verklaring van de rechten van den mens, zoals die in het vorige ontwerp zijn samengesteld, gehandhaafd.

Spoedig Nederlands Katholiek Congres

„De Tijd" stelt enkele vragen.

De Katholieke Volkshogeschool Drakenburgh te Baarn heeft in samenwerking met het Academisch Hulp- en Bemiddelingscomité te Leuven een Groot-Nederlands Congres voor Katholieken van Noord en Zuid georganiseerd. Het zal op 26 en 27 October a.s. gehouden worden te Baarn. De opzet is, belangrijke deputaties van het Katholieke cultuurleven van Noord en Zuid bijeen te brengen, teneinde de richtlijnen en de mogelijkheden voor een innige culturele samenwerking te bespreken en tot een practisch cultuurprogram te geraken. In wat men den beschrijvingsbrief van het Congres zou kunnen noemen, wordt vervolgens de evengenoemde opzet uitdrukkelijk gesteld „als een bijdrage in het algemene kader der Groot-Nederlandse samenwerking en van de Nederlands-Belgische culturele toenadering."

In verband hiermede, zo schrijft „De Tijd" zouden wij gaarnt enkele vragen stellen aan de initiatiefnemers als hoedanig wij aan Nederlandse zijde menen te mogen noemen Professor Bellon en Bernard Verhoeven.

Onze eerste vraag is, hoe ver dat zoeven genoemde algemene kader zich uitstrekt? Doelt de gekozen formulering ook op de monetaire en economische samenwerking, waaraan reeds lang ernstig gewerkt wordt?

Maar onze tweede vraag is voor ons van nog groter belang: hebben de initiatiefnemers ook aan politieke samenwerking gedacht? Er is één aanwijzing in de beschrijvingsbrief, dat deze vraag bevestigend moet worden beantwoord. In de lijst van onderwerpen voor het Baarnse congres lezen wij n.l. onder punt 2: „Het karakter der samenwerking in het Europese politieke kader, — spreker nader aan te kondigen."

„Wij zouden het ten zeerste toejuichen, indien inderdaad de bedoeling zou blijken te zijn, dat ook op politiek terrein goede samenwerking zou worden georganiseerd, tussen de Katholieken van Nedreland en België niet alleen, maar spoedig ook tussen hen en de M.R.P. in Frankrijk en vervolgens tussen de Katholieken dezer drie landen en de Poolse, de Tsjechoslowakische, de Hongaarse Katholieken, enz. Men moet er zich eigenlijk over verwonderen, dat het niet reeds lang tot politieke voeling zoeken en tot organisatie van politieke samenwerking tussen de sterke Katholieke groeperingen in de genoemde landen gekomen is. Het is alsof een duidelijke stroming plotseling halverwege gestremd is. In al de genoemde landen toch — wo pnog een ander komen we zo dadelijk afzonderlijk terug — heeft het eerste bevrijdingsjaar als opvallend verschijnsel te zien gegeven, dat de politieke organisatie der Katholieke bevolkingsgroepen zich bij onderscheidene verkiezingen niet alleen krachtig handhaafde, maar in vele gevallen ook aanzienlijk sterker dan tevoren uit de stembussen te voorschijn kwam, en dat dit als een duidelijke, doelbewuste concentratie tegen het wassende communisme moest worden beschouwd. Maar nu is de brandende vraag: laten de K.V.P. in Nederland, de C.V.P. in België, de M.R.P. in Frankrijk het hierbij?

Om de strekking van deze vraag geod te begrijpen, is het van beslissend belang, dat iedere belangstellende er zich rekenschap van geeft, dat in het Moskouse Politbureau dergelijke scrupules van nationale beperking niet bestaan Dat Politiebureau — een groep van enkele tientalen absolute machthebbers — heeft als primaire, alles overheersende taak: de organisatie, de leiding, het uitoefenen van de besturende macht in de communistische centra van al die landen — en het zijn er niet weinige — die voor de verwezenlijking der idee van de communistische wereldrevolutie op het eerste plan staan. Na Duitsland zijn dit de West-Europese Staten: Frankrijk, België, Nederland.

Tegenover deze doelbewuste, volhardende communistise actie in de Oceanische landen van West-Europa lijkt ons een even doelbewuste en „harde" houding dierzelfde landen onverbiddelijk noodzakelijk, indien men tenminste iets adequaats stellen wil tegenover de grootscheepse werkzaamheid van de communistische wereld-propaganda.

Het is een bekend feit, dat de Sovjet-politiek maar met één wereldmacht werkelijk rekening houdt, er op haar manier eerlijk respect voor heeft: de ideologie van het katholicisme. Bij wijze van bittere humor zouden wij zeggen, dat wij de heren van het Kremlin in deze niet moeten teleurstellen. Zij spelen het spel der wereldpolitiek met zo'n grote allure, dat wij voor ons fatsoen niet minder voor de dag kunnen komen.

Als wij het niet verder kunnen brengen dan een katholieke politieke actie van iedr land (je) op zich zelf, dan zullen wij falen en de strijd van groter allure verliezen.

Dit zeggendeg, zijn wij geen moment van oordeel, dat wij, d. w.z. de Europese landen met een sterke katholiek-politieke groepering, een slaafs team kunnen opbrengen als in het feite het Russische Polit-bureau is. Maar wel willen wij zeggen, dat een goed werkend, algemene leiding gevend orgaan van katholieke voormannen uit de bedoelde Europese landen een machtig tegenwicht zou kunnen vormen tegen het tirannieke Politbureau in Moskou, dat de grote bedreiging van de wereldvrede vormt.

Aan de politieke actie der katholieke organisaties in Nederland, België, Frankrijk, Polen, Tsjechoslowakije, Hongarije, enz. ontbreekt de machtige, idealistische impuls, die het communisme zo bij uitstek kenmerkt. Zij is daarvoor te klein, te beperkt-nationalistisch en materialistisch. Om vooral onze sceptische jeugd een nieuwe bezieling te geven, is wijder en hoger perspectief nodig. Dáárop dient onze katholieke politieke propaganda gericht te zijn. Het is een deugd, ook van de vijand te willen leren.

„Wij kunnen Europa niet van het communisme redden, indien wij katholieken — die immers een nog onwrikbaarder leer en geloof bezitten dan de communisten — niet een Europese (om niet te zeggen: internationale!) houding en actie stellen tegenover de rode gitatie. Om die reden moeten wij ook openstaan voor de mogelijkheden, die de verkiezingsuitslagen in de vroegere Zuid-Duitse staten duidelijk aanwijzen. Ook daar immers is een onmiskenbare katholieke — antiycommunistise — politieke concentratie zichtbaar.

De velden staan wit van de oogst. Maar wat zijn de werklieden?

Ons K.V.P.-bestuur vindt hier ruimte voor activiteit en initiatief. Is het geen tijd dat jonge krachten er aan gaan deelnemen? En zou het niet in overeenstemming met onze beste tradities zijn, indien het K.V.P.-creëren van een gemeenschappelijke politieke houding en beleid van de machtige potenties der katholieken in Nederland, Polen, België, Frankrijk, Duitsland, Polen Tsjechoslowakije, Italië?

Moge het congres van Baarn daarvan het begin zijn!

„DREMPEL VERDWIJNT".

Sinds vele jaren is de z.g. „Drempel" voor de ingang van Scheveningen buitenhaven de vissers een doorn in het oog.

Tot 1940 bestond uit defensieve overwegingen, zowel bij het departement van Defensie bezwaar tegen het wegnemen van deze natuurlijk versperring, maar nu de gemeente Den Haag opnieuw voorgesteld heeft tot opruiming over te gaan, hebben de ministeries van Oorlog en Marine zich er mee accoord verklaard, omdat de jongste oorlog wel geleerd heeft, welke verdedigingswerken effectief en welke waardeloos zijn.

Zo spoedig mogelijk zal de bank dan ook worden weggezogen.

Tot grote opluchting der Scheveningse vissers.

Zó zag Nederland onze Landskinderen

CURAÇAOENAARS IN NIJMEGEN.

„Het Nijmeegs dagblad" schrijft: Aardige, vlotte jongens! Dat was de algemene indruk van alle personen, die gistermiddag aanwezig waren bij de officiële ontvangst van de Curaçaose voetballers en hun leiders ten stadhuize. Oorspronkelijk zou men bijeenkomen in de stijlvolle raadszaal, maar de begroeting had tenslotte plaats in de werkkamer van den burgemeester, hetgeen veel aan intimiteit deed winnen. Mr. Ch. Hustinx nam in tegenwoordigheid van de wethouders en sportofficials het woord. Namens de stad Nijmegen heette hij de gasten uit ons verre Rijksgebied van harte welkom. Hij wees erop, dat Nijmegen zich, als een der uitverkoren steden, mede dank zij de activiteit van verschillende zijden, gelukkig prees het vertegenwoordigend elftal van Curaçao te mogen ontvangen. Ondanks alle schade, welke aan onze stad is berokkend, kunnen wij nog een redelijke accomodatie bieden en kunnen wij met een zekere trots bogen op ons prachtige Goffertstadion waar straks een sportieve strijd zal worden gestreden.

Hij sprak over de kameraadschapsbanden, die de verschillende Rijksdelen met elkander verbindt en verzekerde de gasten, dat deze ontvangst uiting gaf aan het intense medeleven in het wel en wee van onze West. Sport moge ook hier het middel zijn, om het hoogste doel te bereiken en de spreker vertrouwde erop, dat men elkander in sportieve geest zou bekampen.

Voor de hartelijke woorden, tot leiding en spelers gericht, dankte de heer Viejou, met enkele welgemeende woorden. Hierna nam nog de heer O. C. Huisman het woord, waarna koffie en sigaretten werden gepresenteerd.

Met een zeer sympathiek aandoende gemoedelijkheid werd over alles en nog wat gesproken. Uit gesprekken, welke wij met enkele spelers hadden, bleek duidelijk, met welk een grote belangstelling ze het moederland hadden gevolgd. Zij bleken merkwaardig goed op de hoogte te zijn. Enkelen waren zeer belangstellend voor ons cultuurbezit en bleken grote belangstelling te hebben voor onze musea. Er waren er, die bijna niet weg te slaan waren voor de fraaie schilderijen, welke in de corridors en de burgemeesterskamer aan de wanden hingen. Daarbij luchtten zij op bijna kinderlijk eenvoudige wijze hun kennis van de vaderlandse geschiedenis.

„Weet ik nog van de schoolbanken", zeide een van hen met een brede grijnslach. Het zijn weetgierige knapen, die van Nederland nog iets anders mede naar huis wensen te nemen dan indrukken van verschillende grasgroene voetbalvelden. De voetbalpool zorgt voor de organisatie van deze mensen over enkele dagen het aardige hiervan is, dat de jongens steeds door de ontvangende stad letterlijk worden afgeleverd aan de volgende stad. Zo zijn ze per autobus, begeleid door enkele Rotterdamse gastheren in Nijmegen gearriveerd. Vertegenwoordigers van Nijmegen zullen deze mensen over enkele dagen weer expediëren naar Tilburg, waar zij dan te gast zullen zijn. Van onze stad uit zullen ze vermoedelijk tussentijds nog naar Utrecht gaan, om ook daar een wedstrijd te spelen. Dit met het oog op de griezelige hoeveelheid bagage, welke de heren met zich voeren. De Nijmeegse organisatoren probeerden tenminste een autobus met een grote achterdeur te krijgen......

ELIAS ONTBRAK.

In „Elseviers" schrijft Piet Bakker:

Wat zou mijn goede vriend Elias genoten hebben!

Hij houdt niet van voetbal, omdat het kijken daarnaar hem te zeer vermoeit. Zelfs zijn grenzenloze liefde voor Curaçao kon deze onsportieve vadsigheid niet overwinnen. Daarom was hij ongeveer de enige, die Donderdagavond op de tribune van het Olympisch Stadion ontbrak.

Jammer. Echt sneu. Voor hemzelf.

In ons Weekblad heeft hij herhaaldelijk getuigd van zijn oprechte genegenheid voor het kleine eiland, „niet ontsierd door bomen". Gelijk sommige mensen van haring-met-hagelslag of van iets te krappe schoenen houden, zo heeft hij zijn rijke, goede hart verpand aan dat naar petroleum riekende plekske grond, waar het zo geraffineerd toegaat. Hij is dol op Curaçao.

En wat zou het nu niet heerlijk voor hem zijn geweest om te constateren, dat zijn liefde gedeeld wordt door de veertig duizend Amsterdammers, die de wedstrijd De Volewijckers — Curaçao aanschouwden. Zij uitten in ongearticuleerde kreten, in gierende fluitketelgeluiden, in zuchtend gelispel en dan weer in gebrul, als werde hun bij volle bewustzijn een nagel uit de grote teen getrokken, hun spontane genegenheid voor de elf gekleurde reuzen, die naar het moederland togen om daar te voetballen.

O Eduard Elias — hoe welig is het zaad uwer propaganda ongeschoten! Hoe vaak zijn journalisten niet de vergeefs roependen in de woestijn der Nederlandse onaandoenlijkheid! Uw toverwoord heeft echter een wonder gewrocht. Niet langer staat gij alleen met uw onbegrepen passie voor dat verre snippertje West. Heil u!

Ja — het was wel grappig in het Stadion. De Curaçaoënaars speelden tegen een populaire Amsterdamse club en zij kregen met 6—4 op hun kroeskop. Doch zij waren volkomen favoriet. Zelfs als er een mistrapte, vonden we het prachtig. En wie een normaal staaltje voetbal te zien gaf, werd reeds omloeid door verheerlijkende verrukking.

„Wat een enige kerels!", zuchtte mijn buurvrouw.

„Reuze jongens", knorde haar ega, gans niet ijverzuchtig.

„Hup Juliana!", snerpte hun zoontje den rechtsbinnen toe.

Wij zijn toch een hartelijk slag mensen.

Eerlijk gezegd, heb ik me echt verheugd in al die aardige Amsterdammers. Want dit was zo duidelijk: Niets is vreemder aan onze volksaard dan rassenwaan!

In Amerika zou publieke extase voor een kleurlingen-ploeg onbestaanbaar zijn. Bij ons denkt niemand aan verschil in gezichtstint. Het is eigenlijk toevallig, dat ik het mij realiseer.

NEDERLANDSE VISIE OP HET KLEURENPROBLEEM.

„Sportief" schrijft o.a.:

Als je Jansen heet of Pieters (al staat er een z achter), wat ben je dan? Toch zeker geen Rus of een Spanjaard of een Mongool, maar doodgewoon: een Nederlander. En Juliana is dan wel bij ons geen mannennaam, maar echt Nederlands is hij zeker wel, zo Nederlands, dat er tijdens de oorlog „Spekhei" van gemaakt moest worden......

Zodat ik maar zeggen wil, dat de jongens uit Curaçao, die thans op sjouw zijn door onze natte, lage landen, Nederlanders zijn, inwoners van hetzelfde Rijksgebied als wij.

Ze zijn er gelukkig maar al te zeer zelf ook van overtuigd, want als zij bij hun eerste wedstrijd in het voor hen wel zeer immense Stadion hun révérence voor het publiek komen maken — en zulke dingen gaan er toch altijd maar in als koek — zijn zij geschaard rond (of eigenlijk vierkant) een levensgrote rood-wit-blauwe vlag en er is maar één volkslied, dat gespeeld wordt ter ere van alle 22 spelers: ons oude Wilhelmus.

Deze beste, brave Nederlanders hebben niet de hermelijnblanke kleur, die ons op dit ondermaanse is meegegeven. Ze zien er lekkergezond bruin uit, zo'n kleur, die bij ons het ideaal is van vacantiegangers, maar die je nu eenmaal in het land van mest en mist niet zo gemakkelijk verkrijgt.

Ze hebben zulk een gezellige donkerbruine kleur, dat ze alleen daarom al direct de sympathie van het publiek krijgen. In vertrouwen gezegd, ben ik in mijn hart niet zo heel zeker van de kleurechtheid van Jansen c.s., want in alle toonaarden hebben ze van te voren aan ijverig speurende krantenmensen laten weten, dat ze van regen niet terug hadden, omdat ze dan bang zouden zijn voor gladde velden en zo. Dat zou bij deze gladde, handige jongens nogal los lopen denk ik, maar ik vrees dat ze bang waren, dat de regen de kleuren ietwat zou doen oplossen en dat de Jansen en Pietersens nog meer op Nederlanders zouden lijken dan men op grond van hun sprekende namen en hun kennelijke gezindheid zou mogen aannemen.

In elk geval verheugen we ons met volle teugen over dit bezoek van onze broeders uit de West, welk gewest gelukkig nog altijd West-Indië heet en niet...... West-Indonesië......

Vis met de Vissen

De oerlelijke brandvis

door

FRANS VAN VENLO.

De brandvis is een grauwkleurige vis, ongeveer 30 cm groot. Hij heeft een grote kop en een afgeronde staartvin. Op kop en rug staan gifthoudende doorns.

Hij is niet eetbaar. Zo ongeveer zou zijn persoonsbewijs in een schoolboek er uit zien.

Behalve dan nog dat hij tot die of die familie behoort en zo en zo wordt ingedeeld.

Heel anders is de indruk van het beest als je hem onder water ontmoet. Ik wil met een leek in het duikvak om een tientje wedden, dat hij ons begeleidt met een bril op, en dat ik hem op twee meter afstand van een brandvis breng, zonder dat hij hem ziet.

We gaan daarvoor niet ver in zee. U gaat mee. Ergens aan de kant, het komt er niet zo precies op aan waar, zwerven we wat rond. Met onervarenen gaan we nooit ver van wal. We gaan liefst slechts zo ver, dat we kunnen blijven staan, wanneer er iets bijzonders te zien is.

De bodem schuift regelmatig aan onze ogen voorbij: stenen, zeeappels, zand, sponsen. Er schiet schichtig een zeeleguaan weg. Een piepjong slangetje loert om de hoek van een koraal. Overal pikkertjes en blauwkopjes. Halt heren! Niet verder! Een brandvis gesignaleerd. Ik behoef André niets te vertellen; die heeft hem al lang in de gaten. Maar U kijkt naar alle kanten angstig rond om te zien vanwaar zo'n lelijke brandvis komt aangezwommen. Links zandbodem, rechts stenen, iets meer naar het diepe dicht op een gegroeide struiken van geweikoraal, maar geen brandvis. Misschien onder die struiken, in het donker. Daar happen een stel papegaaivissen aan de stam van de koralen. Ze wentelen daarbij hun rond lijf voortdurend van de ene kant op de andere. Een klein, donkerblauw visje passeert haastig. Het kijkt ons maar even aan en is verder niet geïnteresseerd voor menselijk bezoek. Het is een heel natuurlijk en gewoon onderwater-tafereeltje, dat we hier zien. Zoekplaatje: waar is de brandvis?

U vindt hem toch niet en daarom zal ik hem maar aanwijzen. Hier rechts liggen vier stenen. Ziet u die goed? Ja, u ziet ze goed. Wel, u ziet helemaal niet goed, want een van die stenen is een brandvis. Niet te geloven, maar kom wat dichterbij; hij doet u niets. En kijk de meest rechtste steen eens goed aan. Op de ronde voorkant van die steen staan twee knobbels. Soms gaan die knobbels op een heel klein spleetje open, en dan gluurt meneer rond of er iets van zijn gading nadert. En aan de achterkant ziet u een staart, wel gecamoufleerd maar toch zichtbaar.

Een afschuwelijk beest.

De ontdekking van een brandvis heeft menige duiker de schrik op het lijf gejaagd. Vooral als je niet weet wat zijn manier van doen is, en je nog leeft in het stadium, waarin je denkt dat alle vissen je aanvallen. Ontdek je hem, dan imponeert hij bijna uitsluitend door zijn afschuwelijkheid. De grote kop — bijna de helft van het beest — lijkt vol wier en slijm te zitten. Hij staat vol stekels en heeft bulten en kuilen. Zijn bek, met een afmeting die er wezen mag, heeft een grimmige, valse uitdrukking. En al die stekels van heel zijn lijf zitten vol gif.

Ik herinner me nog goed, dat ik iemand eens voor het eerst een brandvis zou laten zien. Hij lag op een veld stenen, die met plantjes en zeewier begroeid waren. Vlak bij hem lagen wat stenen, waarop de viltige groene blaadjes, die op schelpris lijken, groeien. U ziet ze vaak dicht aan de kant. Het beest lag er meesterlijk gecamoufleerd. Zijn lijf was precies als de stenen van de omgeving, en met zijn vinnen bootste hij de schelpvormige blaadjes na. We konden daar staan en ik zeide tot mijn gezel: Kijk onder water, ik wijs je een brandvis aan. De man kijkt en kijkt, maar ziet hem niet. Nu nog eens onderduiken, ik zal er met de harpoen zo dicht naar toe wijzen, dat ik op een handbreedte afstand van hem blijft. Wat ik dan aanwijs lijkt een steen, maar het is geen steen, het is een vis. We duiken onder. Ik wijs aan; maar de man ziet niets dan een gewone steen. Ik herhaal mijn relaas, dat die steen geen steen is en die blaadjes geen blaadjes, en zo gaan we voor de derde keer kopje onder. Weer wijs ik hem aan, ik raak hem bijna, maar hopeloos komt de andere boven. Nee hoor, ik zie geen vis! Nu, wacht dan even, kijk toe. Ik ga onder en steek: rang! Gespartel, zand suift op, en triomfantelijk hef ik een brandvis uit het water op.

Aanvallen doet hij niet. Met al zijn grimmigheid en afstotelijkheid is hij voor een zwemmer totaal onschuldig. Hij blijft zitten waar hij zit, ook al zwem je er over heen om hem goed te bekijken. Hij is er van overtuigd, dat hij zich onherkenbaar heeft gemaakt. Men zegt, dat je er gewoon boven op kunt trappen, maar dat heb ik nog nooit geprobeerd. Graten en stekels schijnen een venijnig vocht in te houden. En vissers die er per ongeluk wel op getrapt hebben — althans dat beweren ze —, hebben er een gezwollen voet van gekregen en een paar dagen koorts. Opgepast dus. Nu begrijpt u ook waarom wij, in tegenstelling met gewone badgasten, die doodgemoedereerd over de stenen de zee in lopen, reeds op heel ondiep water voorovergebogen ons hoofd met de bril in het water steken en voorzichtig toezien, waar we onze voeten neerzetten.

De Papiamentse naam voor het dier is wat vreemd: brandhorrifish. Ik kan er niet achter komen waar dat „horri" vandaan komt.

En toch schoonheid.

En nu nog iets wonderlijks. We zullen er nog wel eens meer op terugkomen, hoe in de natuur het schoonste vaak samengaat met het allerlelijkste. Als u de oerlelijke brandvis een tikje geeft met de harpoen, schiet hij haastig weg en spreidt dan in zijn brede vinnen een kleurenpracht ten toon, die je verstomd doet blijven staan. Het is alsof dit summum van afzichtelijkheid door een toverstok wordt aangeraakt en in een fee vol kleurenschittering verandert. De zijvinnen, die hij als waaiers uitslaat, zijn goudgeel, en dicht aan het lijf gitzwart met witte punten. De buikvinnen zijn gloedrood met witte ballen gesierd. Ik stond de eerste keer paf van zulk een ontdekking, en laat nu nog geen enkele brandvis met rust, alleen maar om nog eens opnieuw die kleurige vinnen te zien.

CURAÇAO

SCHEEPSBERICHTEN.

8 October.

Kent naar Londen; Samfreedom van Cuba; Clio van Maracaibo; City of Capetown naar Cristobal.

9 October.

Evelyn naar Aruba; Royal Star van Liverpool.

SYNAGOGEDIENSTEN.

Synagoge „Mikvé Israël, Columbusstraat.

Woensdagavond 9 October: Avonddienst in de Loofhutten-feest te 18.30 uur. Na afloop: wijding van het feest en bijeenkomst in de Loofhut (Cabaña).

Donderdag 10 October: Ochtenddienst. Na afloop bijeenkomst in de Loofhut.

Vrijdag, 11 October: Sabbathavonddienst te 18 uur. Na afloop Sabbathwijding in de Loofhut.

Zaterdag, 12 October: Ochtenddienst te 8.30 uur.

NEDERLAND

RECTORAATSWISSELING DER UNIVERSITEITEN.

Rectoraat Leiden.

Het afgelopen jaar was een jaar van opbouw, zoals de Leidse Universiteit er nog geen gekend heeft, zeide de rector magnificus der Leidse Universiteit, Prof. Dr. B. G. Escher, bij de rectoraatsoverdracht. Naast de noodzaak van herstel is de behoefte aan andere dan wetenschappelijke waarden in universitair verband de oorzaak geweest van geheel nieuwe organisaties, met name de Civitas, het universiteitsfonds en het studium generale. Hierna richtte Prof. Escher het woord tot den nieuwen rector magnificus, Prof. Mr. R. P. Cleveringa, en met de wens voor een voorspoedige ambtsperiode verklaarde de spreker het cursusjaar 1946—1947 voor geopend.

Rectoraat Delft.

Bij de overdracht van het Delftse rectoraat door Prof. Dr. Ir. H. J. van der Maas aan Prof. J. H. Tienstra, kenmerkte de aftredende rector het afgelopen jaar met de woorden „herstel en opbouw". Hij bepleitte namens de senaat de instelling van het diploma geodetisch ingenieur, terwijl de staatsmijnen de wens hebben geuit tot de instelling van het diploma mijnmeetkundig ingenieur.

Rectoraat Groningen.

Aan de Groninger Universiteit droeg de rector magnificus Prof. Mr. Dr. C. W. van der Pot zijn waardigheid over aan Prof. Dr. D. van Os, na het houden van een rede getiteld „Het probleem van de staatsnood, vroeger en thans". Deze inleiding werd onderbroken door de erepromotie van den Londensen professor J. B. S. Holdane, waarbij Prof. Dr. M. J. Sirks als erepromotor optrad.

Rectoraat Wageningen.

Prof. Dr. S. C. J. Olivier constateerde, bij de overdracht van het rectoraat aan Prof. C. H. Edelman, met voldoening, dat de hogeschool, hoewel nog niet alle sporen van de oorlog zijn uitgewist, weer bijna normaal functionneert. Een voorstel tot invoering van een studium generale mag binnen niet al te lange worden tegemoet gezien.

Rectoraat Nij[megen]

Buiten- en binnenland [...] veel gedaan om de R.K. Univ[ersi]teit te helpen met herstel en [op]bouw na de zware oorlogs[...] zeide de rector magnificus [der] Nijmeegse Universiteit Prof. J. D. M. Cornelissen bij de over[...]dracht van zijn rectoraat [aan] Prof. Dr. A. J. M. Mulder [...] banden tussen Noord en [...] werden versterkt door wede[rzijd]se uitwisseling tussen Nijme[gen en] Leuven.

Rectoraat Ti[lburg]

Het rectoraat van de Economische Hogeschool t[e Til]burg werd door Prof. Dr. H. Cobbenhagen overge[dragen] aan Prof. Dr. P. R. van B[...] met een rede, waarin hij [...] sluit der hogeschool mede[...] om, na een gemeensch[appelijk] propaedeutisch examen, [onder]scheid te maken tussen een [afdee]ling voor economische [weten]schappen en een afdeling v[oor] sociale wetenschappen, m[et] eigen candidaats- en doct[oraal] examen.

RUSLAND VERWER[PT] OPBOUWPLAN.

De Sovjet-Unie heeft ee[n plan] voor de Europese econo[mische] heropbouw, dat door ee[n] commissie aan de Econo[mische] en Sociale raad der Ve[renigde] Naties is voorgelegd, ver[worpen]. Daar het „onpractisch" [en] gewenst" was en buiten [de be]voegdheden der commissie [...]